

Månadsrapport FCR – augusti 2024¹

Sammanfattning

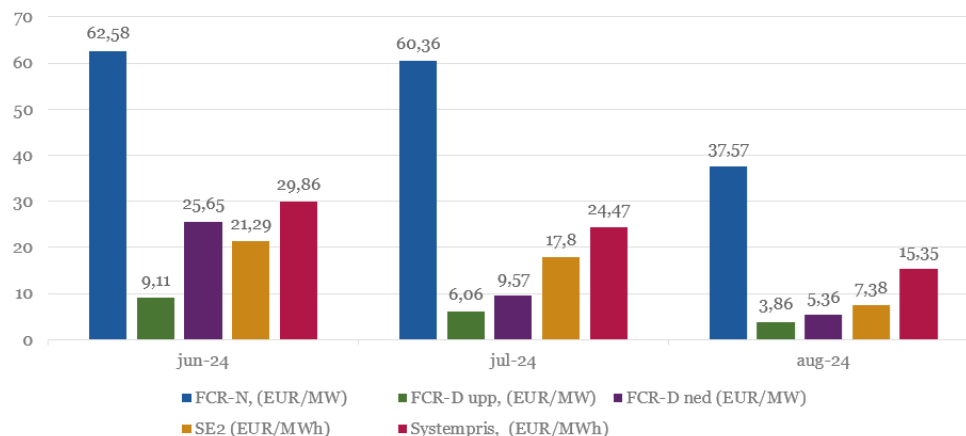
De genomsnittliga prisnivåerna (månadsmedel) för FCR-N och FCR-D var låga för årstiden. När det gäller timprissättning var FCR-D-marknaderna stabila, medan FCR-N visade större volatilitet och ett par timmar med priser kring 250 EUR/MW.

Förklaringen till den generellt låga prisnivån ligger bl.a. i att ett större antal förkvalificerade aktörer nu ger sig in på marknaden. Det bidrar inte bara till ökad likviditet, utan också till att diversifiera typen av tillgångar. FCR-marknaderna har tidigare varit kraftigt dominerade av vattenkraftresurser – en dominans som kvarstår, men som nu börjar luckras upp i och med ett mer storskaligt inträde av framförallt vindkraftsproduktion och energilager.

Marginalprissättning (pay-as-cleared) infördes den 1 februari i år för samtliga FCR-marknader. Tidigare ersattes bud till angivet pris (pay-as-bid). I mer mogna marknader ska den nya prissättningsmodellen leda till en mer effektiv prissättning, allt annat lika, vilket kan vara en bidragande orsak till lägre prisnivåer.

Pris - månadsmedel

Figur 1: Månadsmedelpris för samtliga FCR-produkter samt spotpris el (NordPool system och SE2)², juni – augusti 2024

¹ Månadsrapporten basera på data från Mimer. Prisdaten avsåg fram till februari 2024 volymviktat genomsnittspris

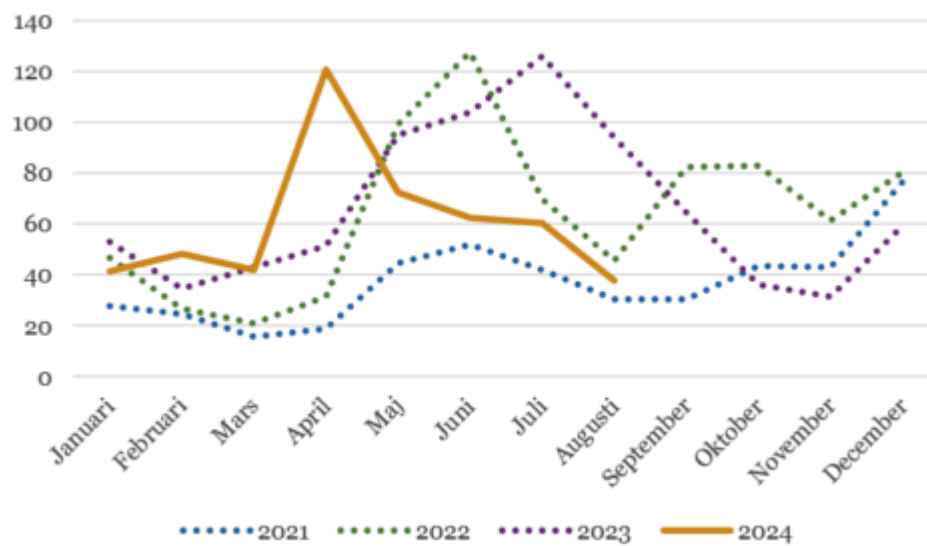
(Upphandling 1 och 2) under prismodellen pay-as-bid. Därefter baseras graferna på volymviktade marginalpriser för auktion 1 och 2.

² En stor andel av reglerresurser har historiskt funnits i SE1 och SE2, varför detta elpris redovisas.

I diagrammet ovan kan noteras prisfall avseende samtliga marknader jämfört med föregående månader, samt att FCR-N kontinuerligt sticker ut som den dyraste produkten. (För mer information kring spotpriset på el och prispåverkande faktorer, se [Elmarknadsrapport \(energimyndigheten.se\)](https://energimyndigheten.se/Elmarknadsrapport))

Figur 2: Månadsmedel FCR-N, EUR/MW

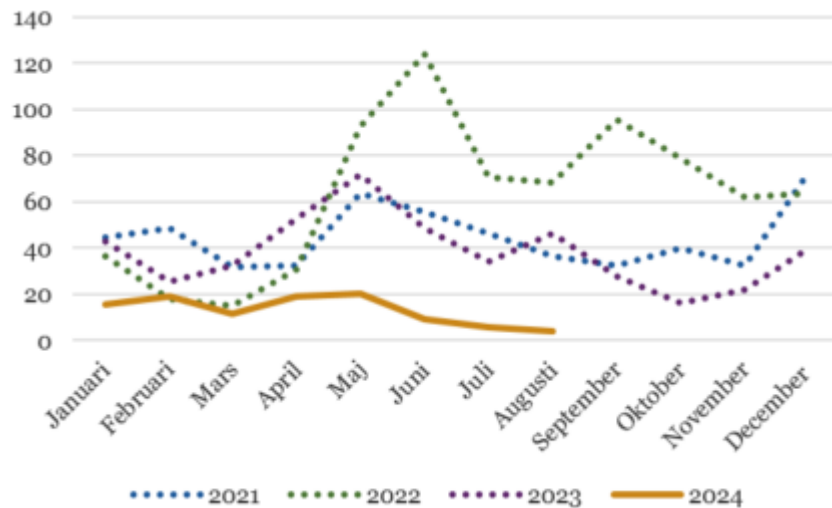

I diagrammet ovan kan noteras att även om FCR-N är den dyraste av de jämförda marknaderna under augusti 2024, så är prinsnivån avseende FCR-N sett till historisk data för årstiden relativt låg – under den aktuella perioden (2021 till 2024) har genomsnittspriset för augusti månad endast varit lägre under 2021.

FCR-N har tidigare generellt ett prismönster som speglar den högst prissatta marknaden av FCR-D upp och FCR-D ned – detta eftersom FCR-N kräver reglerbarhet åt båda håll. Den korrelationen har dock inte varit lika tydlig på senare tid till följd av en diversifierad aktörsbas (se figur 10)

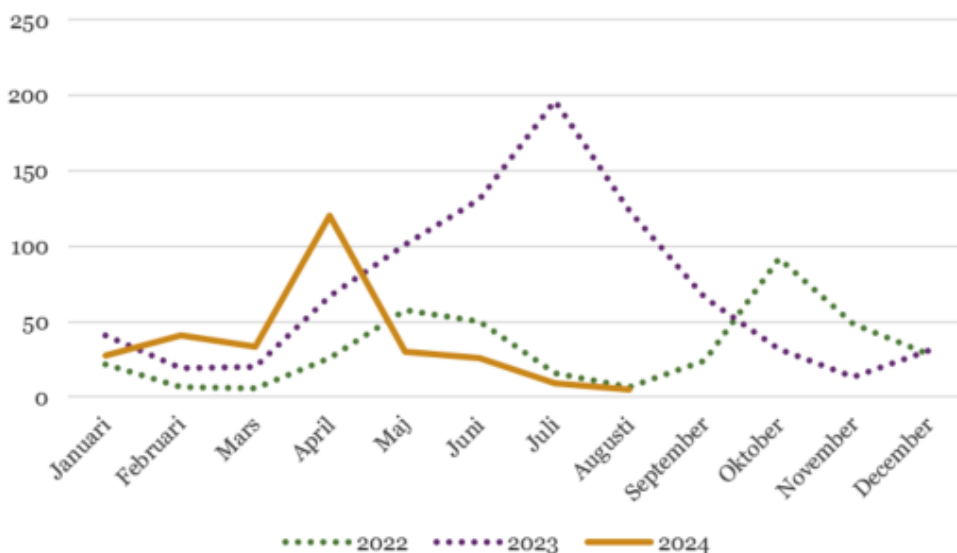

Figur 3: Månadsmedel FCR-D upp, EUR/MW

FCR-D upp har handlats till ett pris som jämförelsevis är mycket lågt. Förklaringen är delvis säsongsmässig – vattenkraftproduktionen är relativt sparsam och gör därför att det finns gott om resurser för uppreglering, vilket pressar priset efter den generellt något stökigare vårflodsperioden. Dessutom ser vi även här sannolikt en mer diversifierad marknad än tidigare vilket bidrar till bättre likviditet

Figur 4: Månadsmedel FCR-D ned, EUR/MW

FCR-D ned har sedan ett par månader tillbaka brutit mönstret vi såg i inledningen av året med historiskt höga priser (fram t.om. april, se diagram ovan). Marknaden

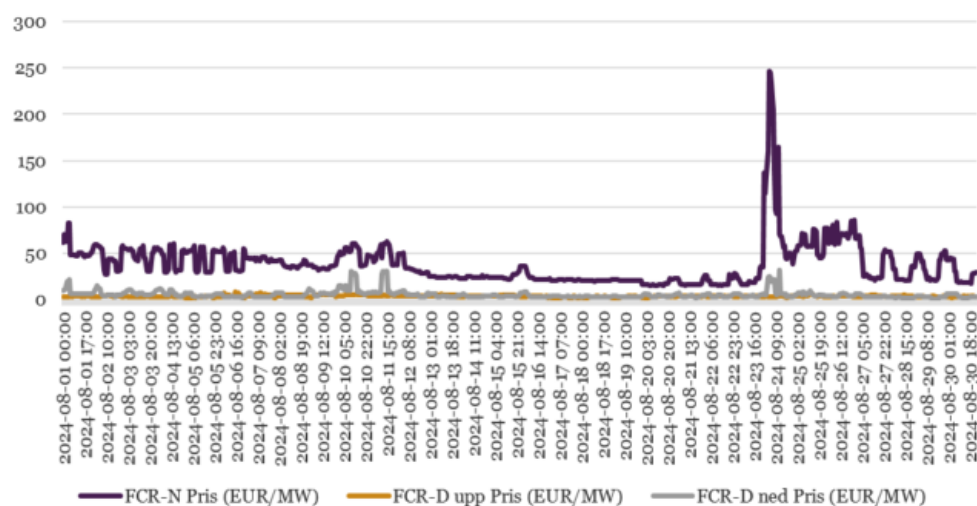
verkar nu kunna hantera den successiva volymökningen avseende Svenska kraftnäts upphandling som skett sedan marknaden introducerades. Senaste ökning från 365 MW till 410 MW skedde i april. Nästa ökning till 470 MW samtliga timmar sker med start i oktober.

Förklaringen till senaste tidens lägre priser är att antalet förkvalificerade resurser har ökat och aktörsbasen har blivit mer diversifierad då vind- och batteriägare på senare tid gjort ett allt större intåg på marknaden.

Pris - timpris

Först redovisas samtliga diagram, därefter kommenteras prisutvecklingen på timnivå.³

Figur 5: Pris per timma, EUR/MW, augusti 2024. Samtliga FCR-produkter

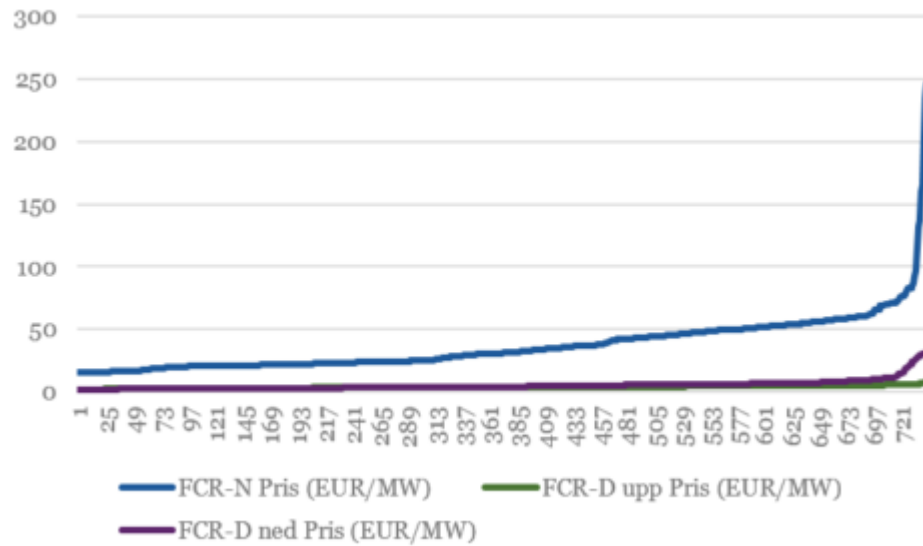

Augusti var en relativt lugn månad, framförallt avseende FCR-D. Timmarna med högst pris avseende FCR-N uppstod 24 augusti kl 04 till 06. Marginalpriset mellan de två upphandlingarna varierade kraftigt – i upphandling 1 timma 04 avropades 90 MW till ett pris om 57,30 EUR/MW. I upphandling 2 upphandlades 66 MW till ett pris om 763 EUR/MW. Vid tillfället rådde negativ spotpriser på el, vilket sannolikt har bidragit till utvecklingen.

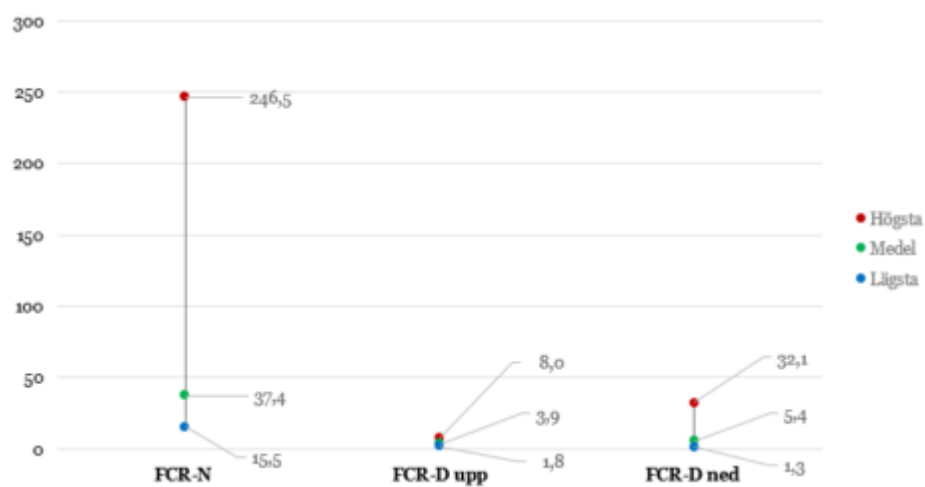
³ Volymviktat genomsnittspris av upphandling 1 och 2, källa: Mimer

Figur 6: Pris per timma, från lägsta till högsta, EUR/MW, augusti 2024. Samtliga FCR-produkter

Figur 7: Högsta, lägsta och genomsnittligt timpris EUR/MW, augusti 2024. Samtliga FCR-produkter.

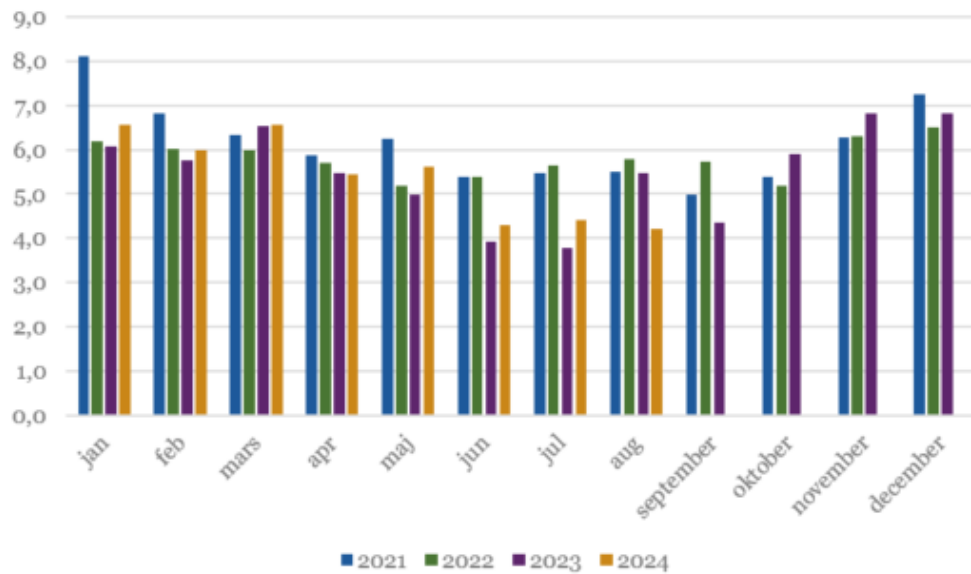

Prispåverkande faktorer

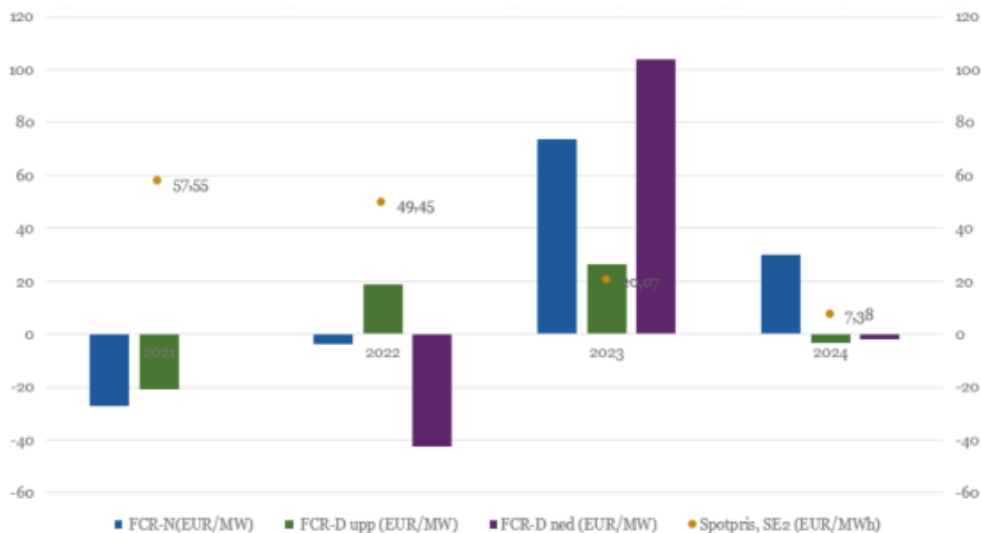
Det prispåverkande faktorerna är flera och beroende av varandra på flera sätt. Nedan följs ett par av dem upp närmare.

Figur 8: Vattenkraftproduktion, TWh per månad⁴

Augusti 2024 uppvisade en låg vattenkraftproduktion – till viss del sannolikt till följd av ett historiskt lågt spotpris.

Figur 9: Differens mot spotpris (SE2), augusti månad 2021-2024.

Spotprisinivån i sig (vilken i sin tur påverkas av en rad olika faktorer såsom konsumtion, marginalkostnad för kol- och gaskraftproduktion, vindkrafts-

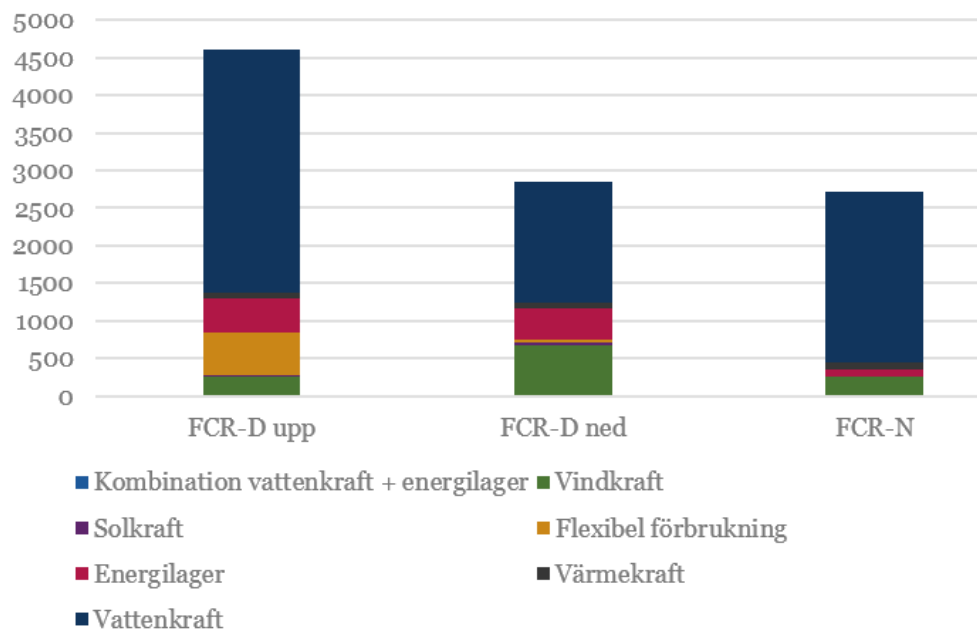
⁴ Data från [Mimer | Svenska kraftnät \(svk.se\)](https://mimer.svk.se/)

produktion etc.) förändras över tid och resulterar i olika alternativkostnad för vissa aktörer när det gäller deltagande avseende stödtjänstmarknaderna. Det är alltså inte enbart utbudet av stödtjänster (likviditet och marknadskoncentration) som påverkar priset, utan även hur man prissätter den tjänst man erbjuder.

I grafen ovan kan noteras att både FCR-D ned och FCR-D upp handlades med en ”rabatt” mot ett redan lågt spotpris. FCR-N handlas precis som 2023 (men till skillnad från 2021 och 2022) med ett påslag gentemot spot. En sannolik förklaring är att dominansen av vattenproducenter fortsatt är stor på den marknaden.

Figur 10: Andel förkvalificerad volym per kraftslag (30 juni 2024)

Om rapporten

Svenska Kraftnät publicerar sedan september 2024 en månadsvis sammanställning avseende prisutvecklingen för FCR.

Månadsrapporten baseras på data från Mimer. Prisdatan avsåg fram till februari 2024 volymviktat genomsnittspris (upphandling 1 och 2) under prismodellen pay-as-bid. Därefter baseras graferna på volymviktade marginalpriser för upphandling 1 och 2.

För ytterligare information kring FCR och övriga reserver som Svenska kraftnät upphandlar, se [Om olika reserver | Svenska kraftnät \(svk.se\)](#)

Bakgrund, FCR (frekvenshållningsreserver)

Upphandling av FCR sker för årets samtliga timmar. Volymkravet för FCR-D upp beror av aktuellt dimensionerande fel i systemet och kan därför variera under året. Det maximala volymkravet är baserat på att Oskarshamn 3 är i full drift, vilket då innebär att dimensionerande fel i Norden är 1450 MW.

Volymkravet för FCR-D ned beror av aktuellt dimensionerande fel i systemet och kan därför kan variera under året. Det maximala volymkravet är baserat på att någon av utlandskablarna NSL eller Nordlink är i full drift, vilket då innebär att dimensionerande fel i Norden är 1400 MW.

Uppdatering av upphandlingsvolym för FCR sker huvudsakligen årsvis men då FCR-D ned är en ny reserv för 2022 trappas handeln av den upp kvartalsvis utifrån en bedömning av vilket utbud som finns tillgängligt under perioden.

För information om nordiska volymkrav för FCR under 2024 och vilka fördelningsnycklar som gäller för de nordiska länderna läs [Beslut om upphandlingsvolym för frekvenshållningsreserver \(FCR\) för 2024](#).

Upphandling av FCR-D ned 2022-2024:

Kvartal	2022	2023	2024
Kvartal 1	75 MW	210 MW	365 MW
Kvartal 2	120 MW	255 MW	410 MW
Kvartal 3	120 MW	275 MW	410 MW
Kvartal 4	165 MW	320 MW	470 MW

Information om upphandlingen av FCR-D ned för kvartal 1 2025, meddelas i december.

Prissättning

Fram t.om. januari tillämpades prissättningsmodellen pay-as-bid på samtliga FCR-marknader. Sedan februari 2024 tillämpas pay-as-cleared, d.v.s. marginalprissättning, på samtliga marknader.

Övrigt

Vid eventuella frågor kring marknadsrapport FCR, vänligen kontakta fcr@svk.se. För snabbare hantering, skriv "FCR marknadsrapport" i ämnesraden.

